

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2025/26:AU5

Riksrevisionens rapport om statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna och lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Riksrevisionen har granskat om statens arbete för att motverka ekonomiskt våld i nära relationer är effektivt. Resultatet av granskningen redovisas i rapporten Statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer. Riksrevisionen gör bedömningen att det finns väsentliga brister i statens arbete. Enligt Riksrevisionen beror det på att regeringen och myndigheterna inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att motverka ekonomiskt våld. I rapporten lämnas fyra rekommendationer till regeringen och två rekommendationer till myndigheterna.

Utskottet välkomnar Riksrevisionens granskning, inte minst för att den tydligt visar att arbetet mot ekonomiskt våld måste växlas upp och att det ekonomiska våldet måste synliggöras i större utsträckning. Utskottet noterar att regeringen har vidtagit ett antal åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

I betänkandet finns tio reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Skrivelse 2025/26:23 Riksrevisionens rapport om statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer.

15 yrkanden i följdmotioner.

Två yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet5

Utskottets överväganden.....6

 Riksrevisionens rapport om statens insatser mot ekonomiskt våld i
 nära relationer.....6

Reservationer18

 1. Begreppet ekonomiskt våld, punkt 2 (SD).....18

 2. Begreppet ekonomiskt våld, punkt 2 (C)19

 3. Begreppet ekonomiskt våld, punkt 2 (MP)19

 4. Ekonomiskt våld i lagstiftningen, punkt 3 (SD)20

 5. Ekonomiskt våld i lagstiftningen, punkt 3 (C).....21

 6. Styrning och myndigheternas arbete mot ekonomiskt våld, punkt 4
 (SD)22

 7. Styrning och myndigheternas arbete mot ekonomiskt våld, punkt 4
 (C)23

 8. Ytterligare åtgärder mot ekonomiskt våld, punkt 5 (S)23

 9. Ytterligare åtgärder mot ekonomiskt våld, punkt 5 (V).....24

 10. Ytterligare åtgärder mot ekonomiskt våld, punkt 5 (MP)25

Bilaga

Förteckning över behandlade förslag.....27

 Skrivelsen.....27

 Följdmotionerna27

 Motioner från allmänna motionstiden 2025/2629

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens skrivelse

Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:23 till handlingarna.

2. Begreppet ekonomiskt våld

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 1,

2025/26:3833 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 2 och

2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 1.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (C)

Reservation 3 (MP)

3. Ekonomiskt våld i lagstiftningen

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3 samt

2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 3.

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (C)

4. Styrning och myndigheternas arbete mot ekonomiskt våld

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 3,

2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkandena 4–6 och

2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 2.

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (C)

5. Ytterligare åtgärder mot ekonomiskt våld

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:1826 av Aylin Nouri (S),

2025/26:3827 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S),

2025/26:3828 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt

2025/26:3833 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 3.

Reservation 8 (S)

Reservation 9 (V)

Reservation 10 (MP)

Stockholm den 9 december 2025

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Magnus Persson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Magnus Persson (SD), Ardalan Shekarabi (S), Saila Quicklund (M), Adrian Magnusson (S), Ann-Christine Frohm (SD), Johanna Haraldsson (S), Arin Karapet (M), Serkan Köse (S), Sara Gille (SD), Sofia Amløh (S), Merit Frost Lindberg (M), Ciczie Weidby (V), Camilla Rinaldo Miller (KD), Mats Arkhem (SD), Leila Ali Elmi (MP), Helene Odenjung (L) och Helena Vilhelmsson (C).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2025/26:23 Riksrevisionens rapport om statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer, fem följdmotioner som har väckts med anledning av skrivelsen och två yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26. Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Enligt riksdagsordningen ska Riksrevisionen lämna sina granskningsrapporter över effektivitetsrevisionen till riksdagen. Riksdagen ska därefter överlämna rapporterna till regeringen, som sedan ska återkomma i en skrivelse till riksdagen med redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtagit eller avser att vidta med anledning av iakttagelserna i rapporterna.

Riksrevisionen överlämnade i mars 2025 granskningsrapporten Statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer (RiR 2025:6) till riksdagen. I april 2025 informerade företrädare för Riksrevisionen utskottet om rapporten, och i oktober 2025 överlämnade regeringen skrivelse 2025/26:23 till riksdagen.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionerna och lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Jämför reservation 1 (SD), 2 (C), 3 (MP), 4 (SD), 5 (C), 6 (SD), 7 (C), 8 (S), 9 (V) och 10 (MP).

Riksrevisionens granskning

Riksrevisionen har granskat om statens arbete för att motverka ekonomiskt våld i nära relationer är effektivt. Resultatet av granskningen redovisas i rapporten Statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer (RiR 2025:6).

Bakgrund och metod

Riksrevisionen konstaterar inledningsvis att ekonomiskt våld är en form av våld i nära relation som innebär att ta makt över och kontrollera en annan persons ekonomi eller att på olika sätt utnyttja och förstöra dennas tillgångar. Uppskattningsvis har minst en av åtta kvinnor i Sverige någon gång blivit utsatt för ekonomiskt våld av en partner.

Vidare konstaterar Riksrevisionen att Sverige 2014 ratificerade Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet, den s.k. Istanbulkonventionen. I konventionen lyfts ekonomiskt våld som en egen form av våld i hemmet. Det saknas i dag kunskap om vilket arbete mot ekonomiskt våld som Sveriges konventionsåtagande lett till och det bristande skyddet mot att utsättas för ekonomiskt våld har kritiserats från flera håll.

Mot bakgrund av att ekonomisk egenmakt och möjlighet till försörjning är viktiga jämställdhetsfrågor i sig, men även centrala förutsättningar för att kunna lämna en våldsam partner, har Riksrevisionen valt att granska statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer.

För att besvara den övergripande revisionsfrågan om statens arbete med att motverka ekonomiskt våld i nära relationer är effektivt ställs följande delfrågor:

- Har regeringen styrt arbetet mot ekonomiskt våld på ett effektivt sätt?
- Har regeringen i lagstiftningsprocessen på relevanta områden tagit hänsyn till risker för ekonomiskt våld?
- Arbetar relevanta myndigheter mot ekonomiskt våld?

Granskningen baseras på olika metoder, bl.a. dokumentstudier, intervjuer, en enkät och skriftliga frågor. De övergripande bedömningsgrunderna utgår från Istanbulkonventionen, som syftar till att skydda kvinnor och flickor mot alla former av våld och att förebygga, lagföra och avskaffa våld mot kvinnor och våld i hemmet. I konventionen nämns våld mot kvinnor som ett brott mot mänskliga rättigheter och en form av diskriminering av kvinnor. Vidare specificeras fysiskt, sexuellt, psykiskt och ekonomiskt våld som olika former av våld i hemmet.

Iakttagelser och rekommendationer

När det gäller frågan om regeringen har styrt arbetet mot ekonomiskt våld på ett effektivt sätt gör Riksrevisionen iakttagelsen att perspektivet ekonomiskt våld är otydligt och inte nämns i regeringens målformuleringar, strategier eller analyser. Vidare poängterar Riksrevisionen att regeringen inte har styrt myndigheterna att arbeta mot ekonomiskt våld, dels genom att regeringen har lämnat få uppdrag om ekonomiskt våld till myndigheterna och inte har varit tydlig med vilka myndigheter som ska arbeta mot ekonomiskt våld, dels genom att regeringen inte har följt upp myndigheternas arbete mot ekonomiskt våld. Riksrevisionen noterar dock att regeringen har genomfört samverkande aktiviteter med civilsamhället om vissa problem med ekonomiskt våld.

När det gäller frågan om regeringens hantering av ekonomiskt våld i lagstiftningsprocessen gör Riksrevisionen iakttagelsen att regeringen inte tagit tillräcklig hänsyn till risker för ekonomiskt våld eller följt upp behovet av lagstiftningsåtgärder trots att det finns regelverk som underlättar utövandet av ekonomiskt våld och ger otillräckligt skydd mot att utsättas.

När det gäller frågan om myndigheternas arbete mot ekonomiskt våld konstaterar Riksrevisionen att de flesta myndigheter har påbörjat ett arbete mot ekonomiskt våld, men att flera av dessa efterfrågar förtydliganden från regeringen. Vidare bedömer Riksrevisionen att kunskapsnivån om ekonomiskt våld vid många myndigheter är låg, att det är oklart vilka effekter myndigheternas arbete får för våldsutsatta och att flera myndigheter har identifierat att de kan utnyttjas för att bedriva ekonomiskt våld.

Sammantaget leder iakttagelserna till att Riksrevisionen gör den övergripande bedömningen att det finns väsentliga brister i statens arbete då regeringen och myndigheterna inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att motverka det ekonomiska våldet.

Riksrevisionen lämnar följande rekommendationer till regeringen:

- Lämna uppdrag till lämplig myndighet att i samverkan med relevanta myndigheter kartlägga hur våldsutövare kan utnyttja myndigheter för att bedriva ekonomiskt våld mot närstående.
- Kartlägga behovet av och lämna förslag på lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att motverka ekonomiskt våld och mildra dess konsekvenser för utsatta.

- Säkerställa att ekonomiskt våld beaktas i lagstiftningsprocesser när det är relevant.
- Inkludera ekonomiskt våld i den nationella strategin mot mäns våld mot kvinnor och tydliggöra vilka myndigheter som bör bidra till arbetet mot ekonomiskt våld, och på vilket sätt.

Riksrevisionen lämnar följande rekommendationer till myndigheterna:

- Säkerställa att anställda har den kunskap om och förståelse för ekonomiskt våld som de behöver i sitt arbete.
- Säkerställa att det finns ändamålsenliga rutiner för att förebygga och motverka ekonomiskt våld. Det kan exempelvis handla om att identifiera utsatthet för ekonomiskt våld i medborgarkontakter eller motverka att myndighetens rutiner utnyttjas av våldsutövare.

Skrivelsen

I skrivelse 2025/26:23 Riksrevisionens rapport om statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer välkomnar regeringen Riksrevisionens granskning och framhåller att den utgör ett viktigt bidrag i arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och regeringens fortlöpande arbete för att Sverige ska uppfylla åtagandena i Istanbulkonventionen. Regeringen lyfter fram att åtgärder för att förebygga och bekämpa ekonomiskt våld har vidtagits men instämmer i att arbetet behöver fortsätta att utvecklas.

När det gäller åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser om regeringens styrning av arbetet mot ekonomiskt våld anför regeringen följande. Ett pågående regeringsuppdrag till Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Konsumentverket, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten och Statens Servicecenter om att sammanställa och sprida information om ekonomiska aspekter av våld i nära relationer har ändrats och förlängts (A2024/00777, A2025/00884). Detta har gjorts för att följa Riksrevisionens rekommendation om att lämna uppdrag till lämplig myndighet att i samverkan med relevanta myndigheter kartlägga hur våldsutövare kan utnyttja myndigheter för att bedriva ekonomiskt våld mot närstående. Det bedöms även bidra till de rekommendationer som rör myndigheterna, dvs. att säkerställa att anställda har den kunskap om och förståelse för ekonomiskt våld som de behöver i sitt arbete samt att säkerställa att det finns ändamålsenliga rutiner för att förebygga och motverka ekonomiskt våld.

Regeringen anför vidare att den under åren 2024 och 2025 har genomfört mötesserier med myndigheter, kommuner och regioner, civilsamhällesorganisationer och forskare för att diskutera åtgärder mot mäns våld mot kvinnor, varav det fjärde och sista mötet i serien hade fokus på eftervåld och ekonomiskt våld.

När det gäller åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser om regeringens hantering av ekonomiskt våld i lagstiftningsprocessen framhåller

regeringen att den i november 2024 tillsatte en utredning som ska se över reglerna om bodelningsprocessen och betänketid i äktenskapsbalken, varvid syftet är dels att säkerställa en välfungerande, effektiv och rättssäker ordning för personer som vill separera, dels att motverka ekonomiskt våld (dir. 2024:107). Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2025.

Regeringen anför vidare att den i maj 2025 remitterade ett utkast till lagrådsremiss om en särskild straffbestämmelse för psykiskt våld. I utkastet görs bedömningen att det är nödvändigt att stärka det straffrättsliga skyddet mot psykiskt våld, även innefattande ekonomiskt våld.

När det gäller frågan om formkrav för fullmakter, som riksdagen riktat ett tillkännagivande till regeringen om (bet. 2023/24:CU11), anför regeringen att frågan för närvarande analyseras inom Regeringskansliet. Regeringen understryker att frågan är komplex, att det finns flera aspekter att beakta och att regeringen återkommer när analysen av vilka åtgärder som bör vidtas är klar.

Regeringen anför avslutningsvis att den, inom ramen för arbetet med en kommande långsiktig strategi om mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel, kommer att fortsätta arbetet för att förebygga och bekämpa ekonomiskt våld.

I och med skrivelsen anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Motionerna

Begreppet ekonomiskt våld

I kommittémotion 2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) föreslår motionärerna att regeringen ska fastställa en nationell definition av ekonomiskt våld, innefattande ekonomisk kontroll, exploatering och försörjningssabotage, och att Statistiska centralbyrån samt Jämställdhetsmyndigheten ska få i uppdrag att ta fram indikatorer och statistik (yrkande 1). Detta behövs enligt motionärerna för att arbetet mot ekonomiskt våld ska bli effektivt.

I kommittémotion 2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) anser motionärerna att det tydligt behöver definieras vad ekonomiskt våld kan vara och att indikatorer behöver tas fram för att underlätta uppföljning (yrkande 1). Regeringen bör därför enligt motionärerna ge en lämplig myndighet ett sådant uppdrag.

I kommittémotion 2025/26:3833 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) anser motionärerna att ekonomiskt våld bör kategoriseras som en egen form av mäns våld mot kvinnor i den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (yrkande 2).

Ekonomiskt våld i lagstiftningen

I kommittémotion 2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) anser motionärerna att regeringen bör genomföra en samlad lagöversyn inom tolv månader av hur ekonomiskt våld hanteras i svensk lagstiftning, särskilt inom äktenskapsbalken

och när det gäller bodelning, underhåll, krediter, e-legitimation och straffrätt (yrkande 2). Vidare anser motionärerna att det bör införas ett ekonomiskt kontaktförbud som hindrar förövare från att utföra ekonomiska handlingar riktade mot den utsatta, såsom skuldsättning, manipulation av gemensam ekonomi eller ogrundade krav (yrkande 3).

I kommittémotion 2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) anser motionärerna att regeringen bör återkomma till riksdagen med en plan för att säkerställa att ekonomiskt våld beaktas i lagstiftningsprocesser där det är relevant, t.ex. inom områdena lån och krediter (yrkande 3).

Styrning och myndigheternas arbete mot ekonomiskt våld

I kommittémotion 2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) anser motionärerna att regeringen bör tydliggöra ansvarsfördelningen mellan myndigheter i arbetet mot ekonomiskt våld och ålägga dem att årligen redovisa resultat baserat på faktiska utfall (yrkande 4). Motionärerna menar även att regeringen bör säkerställa en stärkt intern uppföljning inom Regeringskansliet av myndigheternas arbete mot ekonomiskt våld, så att tidigare brister i styrning och samordning inte upprepas (yrkande 5). Vidare anser motionärerna att regeringen bör utreda hur informationsutbyte mellan myndigheter kan förbättras vid misstanke om ekonomiskt våld, med beaktande av sekretess- och integritetsskydd (yrkande 6).

I kommittémotion 2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) anser motionärerna att regeringen bör vidta åtgärder för att säkerställa att myndigheter inte medverkar till ekonomiskt våld och att fler myndigheter får i uppdrag att motverka detta (yrkande 2).

I kommittémotion 2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) anser motionärerna att myndigheternas arbete för att bekämpa ekonomiskt våld behöver stärkas (yrkande 3).

Ytterligare åtgärder mot ekonomiskt våld

I kommittémotion 2025/26:3827 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) anser motionärerna att det behövs konkreta åtgärder för att förebygga och bekämpa ekonomiskt våld. Motionärerna föreslår därför att regeringen skyndsamt ska återkomma med en förnyad åtgärdsplan som tydliggör hur den avser att agera för att minska det ekonomiska våldet i nära relationer.

I kommittémotion 2025/26:3828 av Maj Karlsson m.fl. (V) anser motionärerna att regeringens punktinsatser inte räcker. Motionärerna föreslår därför att regeringen ska vidta åtgärder för att bättre kunna synliggöra och följa upp omfattningen av ekonomiskt våld i nära relationer (yrkande 1) och återkomma med åtgärder för att motverka ekonomiskt våld i nära relationer (yrkande 2).

I kommittémotion 2025/26:3833 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) anser motionärerna att det behövs en ordentlig genomlysning av hur det ekonomiska våldet tar sig uttryck och vilka konkreta åtgärder som krävs för att stoppa det. Motionärerna föreslår därför att regeringen ska tillsätta en utredning om

ekonomiskt våld i nära relationer (yrkande 1). Vidare anser motionärerna att kvinnor som utsatts för ekonomiskt våld bör få ökat stöd, t.ex. i form av skuldsanering, ekonomisk vägledning och säkra boendelösningar (yrkande 3).

I motion 2025/26:1826 av Aylin Nouri (S) anser motionären att arbetet mot ekonomiskt våld är en central del av jämställdhetspolitiken. Motionären anser därför att det bör tas krafttag i arbetet mot ekonomiskt våld i nära relationer.

Bakgrund

Nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor

För att stärka förutsättningarna att nå det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra presenterade regeringen 2016 en tioårig nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (skr. 2016/17:10, bet. 2016/17:AU5, rskr. 2016/17:150). Strategin gäller perioden 2017–2026 och omfattar våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld samt prostitution och människohandel. Den omfattar även hbtqi-personers och mäns och pojkars utsatthet för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt kvinnors och flickors utövande av detta våld. Strategin betonar särskilt förebyggande insatser, både universella, breda och återfallsförebyggande insatser riktade mot personer med förhöjd risk att utöva våld samt identifierade våldsutövare. Strategin omfattar bl.a. mål och insatsområden samt en struktur för stöd och uppföljning. Målsättningarna i strategin är

- ett utökat och verkkningsfullt förebyggande arbete mot våld
- förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta
- effektivare brottsbekämpning
- förbättrad kunskap och metodutveckling.

Strategin kompletteras med ett åtgärdsprogram som innehåller konkreta åtgärder för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Jämställdhetsmyndigheten har till uppgift att följa upp genomförandet av strategin.

Nationellt våldsförebyggande program

Regeringen beslutade i juni 2022 om ett nationellt våldsförebyggande program på området mäns våld mot kvinnor (A2021/00839). Ambitionen med programmet är att skapa förutsättningar för ett proaktivt förhållningssätt i det arbete mot våld som ingår i den ovannämnda nationella strategin. Ett övergripande syfte med programmet är att bidra till att stimulera utvecklingen av nya insatser och att stärka samverkan mellan berörda aktörer.

Åtgärdsprogram för perioden 2024–2026

I juni 2024 presenterade regeringen ett åtgärdsprogram för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld

och förtryck samt prostitution och människohandel för perioden 2024–2026 (A2024/00869). Det är det tredje och sista åtgärdsprogrammet inom perioden för den nuvarande nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Regeringen vill med programmet se ett ökat fokus på våldsutövare och återfallsförebyggande åtgärder samt sätta brottsoffers behov av skydd och stöd i centrum. Regeringen lyfter i åtgärdsprogrammet fram fyra områden som regeringen kommer att öka fokus på för att säkerställa ett kraftfullt och effektivt arbete:

- ett lämnaprogram för att lämna destruktiva relationer
- kraftsamling mot hedersrelaterat våld och förtryck
- stärkt stöd till barn och unga som upplever våld, inklusive barn som förs utomlands i hederskontexter
- ökad kunskap om digitala dimensioner av mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Totalt ska enligt programmet 132 åtgärder vidtas på nationell, regional och lokal nivå. Åtgärderna har tagits fram av regeringen i samråd med bl.a. forskare, myndigheter och civilsamhälle.

Utredningsförslag om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck

Regeringen beslutade i augusti 2023 att tillsätta en statlig utredning med uppdrag att föreslå åtgärder för en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck (Utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck, A 2023:04). Utredningens uppdrag syftade bl.a. till att föreslå hur området hedersrelaterat våld och förtryck kan ges ökat fokus i jämställdhetspolitiken och i samhället samt att säkerställa en långsiktig, samordnad och tydlig styrning på området könsrelaterat våld som utgår från kunskap och evidens (dir. 2023:117). Utredningen överlämnade sitt slutbetänkande Frihet från våld, förtryck och utnyttjande – En jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter (SOU 2025:28) till regeringen den 7 mars 2025.

Utredningen föreslår en reform av det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld. I stället för tidsbegränsade, tillfälliga uppdrag menar utredningen att det bör bedrivas ett hållbart, långsiktigt arbete genom stärkta grunduppdrag och ett tydligt utpekad ansvar för ett antal centrala myndigheter. Reformen innebär också en förstärkt och samlad samordning av arbetet genom utredningens förslag om att ett nationellt samordningscentrum mot våld inrättas vid Jämställdhetsmyndigheten.

Utredningen rekommenderar regeringen att ta fram en sammanhållen strategi som samlar arbetet för att stoppa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck och utnyttjande i prostitution och människohandel. Utredningen föreslår att strategin ska gälla under en

tioårsperiod. Enligt utredningens förslag ska strategin ha tre utgångspunkter som ska genomsyra myndigheters och andra aktörers arbete inom ramen för strategin:

- rättighetsbaserade insatser och ett stärkt brottsofferperspektiv
- en ändamålsenlig samverkan för att motverka samtliga våldsformer
- ett kunskapsbaserat arbete.

Strategins tre utgångspunkter syftar till att ge myndigheter och andra relevanta aktörer ett gemensamt ramverk att arbeta utifrån. Strategin pekar ut fem strategiska områden där det finns behov av insatser. Dessa områden är våldsförebyggande arbete, upptäckt av våld, stöd och skydd till våldsutsatta, brottsbekämpning samt återfallsförebyggande arbete.

I slutbetänkandet anger utredningen att våldet kan ta sig olika uttryck, i form av bl.a. fysiskt, psykisk, sexuellt och ekonomiskt våld och att våldet inte sällan har digitala och teknologiska dimensioner, vilket innebär att våld, hot, kontroll samt utnyttjande kan utövas via exempelvis smarta telefoner eller digitala plattformar. Utredningen betonar vidare i slutbetänkandet att möjligheten att stärka skyddet mot ekonomiskt våld bör ses över ytterligare under strategiperioden. Utredningens slutbetänkande har remissbehandlats och bereds nu inom Regeringskansliet.

Budgetpropositionen för 2026

I budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 13 avsnitt 5.5) anför regeringen att det även framåt finns behov av en samlad, långsiktig nationell strategi för att säkerställa ett hållbart och samordnat arbete mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel. Regeringen ska därför under 2026 ta fram en ny strategi som ersätter den nuvarande. Den nya strategin ska bidra till ökad effektivitet och fokus på tydligare styrning och strukturerad uppföljning i arbetet. Regeringen anger att den avser att i en skrivelse till riksdagen återkomma mer utförligt om den nya strategin och de nya och reviderade delmålen.

Vidare ges i budgetpropositionen för 2026 det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra en ny lydelse. Detta görs mot bakgrund av att regeringen anser att delmålet behöver förtydligas så att det blir tydligt vilka våldsformer och grupper som omfattas. Den nya lydelsen av det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet är följande:

Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden med koppling till ekonomiskt våld behandlades senast i betänkande 2024/25:AU9 Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga

och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2024/25:193).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis välkomna Riksrevisionens granskning och anser liksom regeringen att den utgör ett viktigt bidrag i arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Som utskottet har framhållit många gånger tidigare har våld och förtryck inte någon plats i vårt samhälle, och utskottet vill återigen betona vikten av att det på bred front i samhället bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga, motverka och bekämpa mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Våldet kan ta sig många olika uttryck, bl.a. ekonomiskt, och det måste stoppas. Alla ska ha samma rätt och möjlighet att bestämma över sitt liv och att själv välja partner.

Riksrevisionens gedigna granskning visar tydligt att arbetet mot ekonomiskt våld måste växlas upp och att det ekonomiska våldet måste synliggöras i större utsträckning. Arbetet mot detta våld måste enligt utskottet involvera alla delar av samhället, på olika nivåer. Ekonomiskt våld är en allvarlig form av våld och förtryck, där kontroll och makt utövas med hjälp av ekonomin. Ekonomiska faktorer ska inte behöva avhålla någon från att lämna en våldsam relation.

En grundförutsättning för arbetet med att bekämpa och förebygga mäns våld mot kvinnor är att det präglas av långsiktighet och uthållighet. Utskottet välkomnar mot denna bakgrund att regeringen så tydligt aviserat att den under 2026 kommer att återkomma till riksdagen med en ny samlad, långsiktig nationell strategi för att säkerställa ett hållbart och samordnat arbete mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel. Utskottet vill framhålla det omfattande arbete som Utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck har bedrivit, och noterar att utredningens överväganden och förslag för närvarande bereds inom ramen för regeringens arbete med att ta fram en ny strategi. Utskottet litar till att regeringen kommer att uppmärksamma det ekonomiska våldet på ett lämpligt sätt i detta arbete. Utskottet kommer med stort intresse att återkomma till frågan om regeringens nya strategi när den presenteras för riksdagen.

I kommittémotionerna 2025/26:3830 (SD) yrkande 1, 2025/26:3836 (C) yrkande 1 och 2025/26:3833 (MP) yrkande 2 finns olika förslag om att det behövs en definition av begreppet ekonomiskt våld, att indikatorer bör tas fram och om att ekonomiskt våld bör kategoriseras som en egen form av mäns våld mot kvinnor i den nationella strategin. Utskottet har förståelse för det resonemang som motionärerna för fram och välkomnar att regeringen har vidtagit en rad åtgärder i linje med detta.

Utskottet välkomnar till en början att regeringen i budgetpropositionen för 2026 förtydligar det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra så att det tydligare framgår vilka våldsformer och grupper

som omfattas. Utskottet noterar vidare med gillande att regeringen i åtgärdsprogrammet för perioden 2024–2026 uttryckligen anger att begreppet psykiskt våld även innefattar materiellt och ekonomiskt våld samt att ekonomiskt våld även kan utgöra en våldsform i sig. Utskottet noterar också att det i ett pågående uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten om att ta fram en kunskaps- och forskningsöversikt om hedersrelaterat våld och förtryck uttryckligen ingår att inkludera ekonomiska konsekvenser av hedersrelaterat våld och förtryck och ekonomiskt våld i hederskontexter (A2023/01354).

När det gäller frågan om indikatorer noterar utskottet att regeringen i skrivelsen Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (skr. 2024/25:69) beskriver ett behov av att ta fram indikatorer som kan fånga upp ett bredare spektrum av våld än vad som görs i dag. I sammanhanget noterar utskottet vidare att Jämställdhetsmyndigheten enligt sin instruktion ska följa och analysera utvecklingen mot de jämställdhetspolitiska målen, och att det inom ramen för den uppgiften pågår ett arbete med att utveckla indikatorerna för uppföljning av den nuvarande nationella strategins fyra målsättningar. Dessutom har Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att i närtid redovisa en fördjupad uppföljning av delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, där myndigheten har möjlighet att lyfta uppföljningen av olika våldsuttryck, t.ex. ekonomiskt våld.

Det är för utskottet tydligt att regeringen bedriver ett brett arbete på området och att detta arbete ligger väl i linje med det som efterfrågas i de aktuella motionerna. Utskottet utgår vidare från att regeringen inom ramen för det pågående arbetet med att ta fram en ny strategi fortsätter att överväga bl.a. frågan om begreppet ekonomiskt våld och behovet av att ta fram indikatorer. Utskottet noterar i sammanhanget särskilt att regeringen aviserat att den nya strategin ska bidra till ökad effektivitet och ha fokus på tydligare styrning och uppföljning i arbetet, och regeringens arbete med den nya strategin bör inte föregripas. Mot denna bakgrund bör de aktuella yrkandena avslås.

I kommittémotionerna 2025/26:3830 (SD) yrkandena 2 och 3 och 2025/26:3836 (C) yrkande 3 finns olika förslag om att det behövs en lagöversyn av hur ekonomiskt våld hanteras i svensk rätt, bl.a. att ett ekonomiskt kontaktförbud bör införas och att regeringen bör ta fram en plan för att säkerställa att ekonomiskt våld beaktas i lagstiftningsprocesser.

Utskottet instämmer naturligtvis med motionärerna om att lagstiftningsåtgärder är en viktig pusselbit i arbetet med att motverka ekonomiskt våld. Utskottet välkomnar därför att regeringen har tagit flera initiativ inom detta område. Utdragna bodelningsprocesser kan vara ett hinder för den som vill lämna en destruktiv relation, och utskottet noterar med gillande att regeringen tillsatt en utredning som bl.a. ser över reglerna om bodelningsprocessen och om betänketid i äktenskapsbalken. Utskottet noterar också det av regeringen remitterade utkastet till lagrådsremiss om en särskild straffbestämmelse för psykiskt våld, liksom det pågående arbetet inom Regeringskansliet när det gäller frågan om formkrav för fullmakter.

I sammanhanget uppmärksammar utskottet vidare att Utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck föreslår att brottsbekämpning ska tillhöra ett av de fem strategiska områden som regeringen bör fokusera på inom ramen för arbetet med den nya strategin.

Utskottet kan även i detta sammanhang konstatera att regeringen bedriver ett aktivt arbete i linje med vad motionärerna efterfrågar. Det pågående beredningsarbetet med regelförändringar bör inte föregripas och resultatet av regeringens arbete i övrigt, bl.a. framtagandet av en ny strategi, bör avvaktas innan det kan bli fråga om att överväga något tillkännagivande på området. De aktuella yrkandena bör därför avslås.

I kommittémotionerna 2025/26:3830 (SD) yrkandena 4–6, 2025/26:3836 (C) yrkande 2 och 2025/26:2834 (C) yrkande 3 lyfter motionärerna frågan om styrning och behovet av stärkt samverkan mellan myndigheterna. De efterfrågar bl.a. en tydligare ansvarsfördelning mellan myndigheterna i arbetet mot ekonomiskt våld och ett förbättrat informationsutbyte mellan myndigheterna.

Även när det gäller dessa frågor kan utskottet konstatera att regeringen vidtagit flera åtgärder. Utskottet välkomnar bl.a. det ändrade och förlängda uppdraget till Arbetsförmedlingen, Jämställdhetsmyndigheten och Konsumentverket med flera myndigheter om att sammanställa och sprida information om ekonomiska aspekter av våld i nära relationer. Det är enligt utskottet tveklöst så att ekonomiskt våld måste ges ökad uppmärksamhet i samhället, bl.a. hos berörda myndigheter. Det är därför utskottets förhoppning att det nämnda uppdraget kommer att bidra till att säkerställa både att anställda inom berörda myndigheter har den kunskap om och förståelse för ekonomiskt våld som de behöver i sitt arbete, och att det finns ändamålsenliga rutiner hos myndigheterna för att förebygga och motverka ekonomiskt våld.

Vidare uppmärksammar utskottet att Utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck bl.a. föreslår att en av den nya strategins tre utgångspunkter bör vara ändamålsenlig samverkan för att motverka samtliga våldsformer. Utskottet konstaterar återigen att regeringen för närvarande bereder utredningens förslag och kommer att återkomma med en ny långsiktig strategi som ska bidra till ökad effektivitet och ha fokus på tydligare styrning och uppföljning i arbetet. Utskottet kommer med intresse att följa regeringens arbete, som inte bör föregripas.

De aktuella yrkandena bör avslås med de skäl som anförts ovan.

I kommittémotionerna 2025/26:3827 (S), 2025/26:3828 (V) yrkandena 1 och 2 samt 2025/26:3833 (MP) yrkandena 1 och 3 lyfter motionärerna behovet av bredare och mer generella åtgärder för att motverka ekonomiskt våld i nära relationer. De efterfrågar bl.a. en åtgärdsplan med konkreta åtgärder och en genomlysning av hur det ekonomiska våldet ser ut. Utskottet instämmer med motionärerna om att krafttag och konkreta åtgärder behövs för att bekämpa det ekonomiska våldet, inte minst eftersom ekonomisk egenmakt och möjlighet till egen försörjning är viktiga jämställdhetsfrågor i sig, men ekonomisk

egenmakt är även en central förutsättning för att kunna lämna en våldsam partner.

Utskottet välkomnar därför även i detta sammanhang att regeringen tydligt har slagit fast att den under 2026 kommer att återkomma till riksdagen med en ny samlad, långsiktig nationell strategi för att säkerställa ett hållbart och samordnat arbete mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel. Utskottet noterar också att Utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck har föreslagit att möjligheten att stärka skyddet mot ekonomiskt våld ytterligare bör ses över ytterligare under strategiperioden. Utskottet ser ingen anledning att föregripa det pågående beredningsarbetet med en ny strategi. De aktuella yrkandena bör därför avslås. Med det anförda bör även motion 2025/26:1826 avslås.

Slutligen föreslår utskottet att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Reservationer

1. Begreppet ekonomiskt våld, punkt 2 (SD)

av Magnus Persson (SD), Ann-Christine Frohm (SD), Sara Gille (SD) och Mats Arkhem (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 1 och avslår motionerna

2025/26:3833 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 2 och

2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Av Riksrevisionens granskning framgår att det saknas en gemensam och operativ definition av ekonomiskt våld. Myndigheter och departement använder olika begrepp, vilket leder till osäkerhet i styrning, uppföljning och rättstillämpning. Lämpliga myndigheter bör därför få i uppdrag att ta fram indikatorer och statistik som möjliggör systematisk uppföljning av problemets omfattning.

Vi anser att en nationell definition är en förutsättning för samordning och uppföljning mellan myndigheter.

Liksom utskottet noterar vi att regeringen, inom ramen för arbetet med den nya strategin, bereder förslag till åtgärder inom detta område. Vi anser dock att utskottet behöver vara tydligare än så och anser att regeringen bör ta initiativ till följande åtgärder:

- att fastställa en nationell definition av ekonomiskt våld – innefattande ekonomisk kontroll, exploatering och försörjningssabotage
- att ge Statistiska centralbyrån och Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att ta fram indikatorer och statistik.

2. Begreppet ekonomiskt våld, punkt 2 (C)

av Helena Vilhelmsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3833 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 2 och

2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 1 och
avslår motion

2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Riksrevisionens granskning av regeringens arbete med ekonomiskt våld är en mycket allvarsam läsning. Regeringen har inte i tillräcklig utsträckning uppmärksammat problemen med ekonomiskt våld i nära relationer. Bland annat framkommer det i granskningsrapporten att flera myndigheter efterfrågar en definition av begreppet ekonomiskt våld och att det är oklart på vilket sätt ekonomiskt våld innefattas i det sjätte delmålet. Vidare anser jag att ekonomiskt våld tydligare bör inkluderas i den nationella strategin mot mäns våld mot kvinnor. Förvisso noterar jag liksom utskottet att regeringen har vidtagit vissa åtgärder kopplade till begreppet ekonomiskt våld, men för att verkligen komma till rätta med problemet anser jag att regeringen behöver vidta ytterligare åtgärder.

Jag anser därför att regeringen bör

- definiera tydligt vad ekonomiskt våld kan vara och ta fram indikatorer så att bättre uppföljning kan göras
- kategorisera ekonomiskt våld som en egen form av mäns våld mot kvinnor i den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

3. Begreppet ekonomiskt våld, punkt 2 (MP)

av Leila Ali Elmi (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3833 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 2 och
avslår motionerna
2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 1 och
2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Ekonomiskt våld nämns inte uttryckligen i den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor som antogs 2016. Däremot nämns det, som utskottet påpekar, i regeringens åtgärdsprogram för 2024–2026 att ekonomiskt våld ska ses som en del av psykiskt våld. Jag välkomnar Riksrevisionens rekommendation att regeringen bör inkludera ekonomiskt våld i den nationella strategin och tydliggöra vilka myndigheter som bör bidra till arbetet mot ekonomiskt våld. Att inkludera ekonomiskt våld i strategin skulle även skapa bättre möjligheter att ge riktade uppdrag till de myndigheter som arbetar med att genomföra strategin och öka kunskaperna om denna typ av våld hos yrkesverksamma.

I likhet med utskottet noterar jag att regeringen vidtagit vissa åtgärder inom detta område. Till skillnad från utskottet anser jag dock att det behövs mer konkreta åtgärder. Jag anser att regeringen bör kategorisera ekonomiskt våld som en egen form av mäns våld mot kvinnor i den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

4. Ekonomiskt våld i lagstiftningen, punkt 3 (SD)

av Magnus Persson (SD), Ann-Christine Frohm (SD), Sara Gille (SD) och Mats Arkhem (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3 samt
avslår motion
2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 3.

Ställningstagande

I granskningsrapporten pekar Riksrevisionen på att statens arbete mot ekonomiskt våld i nära relationer har betydande brister. Bland annat lyfter Riksrevisionen att ekonomiskt våld sällan beaktas i lagstiftningsprocesser, i synnerhet när det gäller regler om bodelning, underhåll, lån, krediter och

digital identifiering, vilket får direkta konsekvenser för de utsattas rätts-säkerhet. Även ekonomiskt eftervåld lyfts av Riksrevisionen fram som vanligt förekommande och att skyddet för de utsatta är svagt när våldet fortsätter i ekonomisk form efter en separation.

Vi instämmer i samtliga av Riksrevisionens iakttagelser och till skillnad från vad som verkar vara utskottets uppfattning anser vi att regeringen bör vara mer aktiv i denna fråga. Vi anser att regeringen bör ta initiativ till följande åtgärder:

- att genomföra en samlad lagöversyn inom tolv månader av hur ekonomiskt våld hanteras i svensk lagstiftning, särskilt inom äktenskapsbalken och när det gäller bodelning, underhåll, krediter, e-legitimation och straffrätt
- att införa ett ekonomiskt kontaktförbud som hindrar förövare från att utföra ekonomiska handlingar riktade mot den utsatta, såsom skuldsättning, manipulation av gemensam ekonomi eller ogrundade krav.

5. Ekonomiskt våld i lagstiftningen, punkt 3 (C)

av Helena Vilhelmsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 3 och
avslår motion

2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

När det gäller ekonomiskt våld i form av att ta lån och krediter i annans namn, är Riksrevisionens iakttagelse att det är förhållandevis lätt för en våldsutövare att exploatera en närstående med hjälp av e-legitimation. Regleringen och förarbetena kring obehörig användning av e-legitimation och betaltjänster tar inte hänsyn till att förövaren kan vara närstående. Skyddsåtgärder är i stället anpassade utifrån perspektivet att risken kommer från en okänd person, på annan plats. Riksrevisionens iakttagelse är att perspektivet ekonomiskt våld genomgående saknas i regeringens direktiv och propositioner inom området lån och krediter. Jag noterar att regeringen lämnar den iakttagelsen helt utan åtgärd, och jag beklagar att utskottet inte lyfter behovet av lagstiftnings-åtgärder inom just området lån och krediter.

Jag anser med det anförda att regeringen bör återkomma till riksdagen med en plan för att säkerställa att ekonomiskt våld beaktas i lagstiftningsprocesser.

6. Styrning och myndigheternas arbete mot ekonomiskt våld, punkt 4 (SD)

av Magnus Persson (SD), Ann-Christine Frohm (SD), Sara Gille (SD) och Mats Arkhem (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkandena 4–6 och avslår motionerna

2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 3 och

2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi konstaterar att ingen myndighet har fått ett tydligt uppdrag att samordna eller följa upp arbetet mot ekonomiskt våld vilket leder till att frågan faller mellan stolarna. I granskningsrapporten konstaterar Riksrevisionen att ansvarsfördelningen mellan berörda myndigheter är otydlig och att informationsutbytet mellan myndigheterna är bristfälligt. Riksrevisionen bedömer även att regeringens uppföljning främst fokuserar på aktiviteter, inte på faktiska resultat och kritik riktas mot att regeringen inte har säkerställt samordning mellan departementen när det gäller arbetet mot ekonomiskt våld.

Vi instämmer med Riksrevisionen i samtliga dessa punkter och anser bl.a. att Regeringskansliet behöver stärka sin interna samordning och uppföljning av myndigheternas arbete. Vi håller visserligen med utskottet om att det är positivt att uppdraget om att sammanställa och sprida information om ekonomiska aspekter av våld i nära relationer har breddats och förlängts. Till skillnad från utskottet anser vi dock att regeringen behöver initiera fler åtgärder än så.

Vi anser därför att regeringen bör vidta följande åtgärder:

- tydliggöra ansvarsfördelningen mellan myndigheter i arbetet mot ekonomiskt våld och ålägga dem att årligen redovisa resultat baserat på faktiska utfall
- säkerställa en stärkt intern uppföljning inom Regeringskansliet av myndigheternas arbete mot ekonomiskt våld, så att tidigare brister i styrning och samordning inte upprepas
- utreda hur informationsutbyte mellan myndigheter kan förbättras vid misstanke om ekonomiskt våld, med beaktande av sekretess- och integritetsskydd.

7. Styrning och myndigheternas arbete mot ekonomiskt våld, punkt 4 (C)

av Helena Vilhelmsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 3 och

2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 2 och

avslår motion

2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkandena 4–6.

Ställningstagande

Jag ser allvarigt på att flera myndigheter har identifierat att de kan utnyttjas av våldsutövare i form av ekonomiskt våld mot närstående men att åtgärder saknas. Myndigheterna beskriver hur lagstiftningen och myndigheternas rutiner används av förövare exempelvis för att förhindra utbetalning av bidrag och förmåner, för att utöva ekonomisk kontroll och för försörjningssabotage. Det saknas dock kunskap om hur omfattande problemen är och i vilken utsträckning myndigheterna har utrett frågan. Detta är något som regeringen måste hantera och till skillnad från utskottet anser jag att de åtgärder som regeringen redogör för i skrivelsen är långt ifrån tillräckliga. Att myndigheter utan större konsekvenser avslöjar skyddade personers identitet kan få allvarliga konsekvenser för brottsoffer. Jag anser att regeringen därför bör vidta åtgärder för att

- säkerställa att myndigheter inte medverkar till ekonomiskt våld och att fler myndigheter får i uppdrag att motverka detta
- myndigheternas arbete för att bekämpa ekonomiskt våld stärks.

8. Ytterligare åtgärder mot ekonomiskt våld, punkt 5 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Adrian Magnusson (S), Johanna Haraldsson (S), Serkan Köse (S) och Sofia Amloh (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3827 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S),

bifaller delvis motion

2025/26:1826 av Aylin Nouri (S) och

avslår motionerna

2025/26:3828 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt

2025/26:3833 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Vi anser att det ekonomiska våldet ska bekämpas på alla nivåer och kampen mot mäns våld mot kvinnor är för oss en högt prioriterad fråga. I granskningsrapporten konstaterar Riksrevisionen att regeringens arbete när det gäller att motverka ekonomiskt våld är eftersatt och att det sammantagna skyddet mot ekonomiskt våld för personer som har blivit utsatta är undermåligt. Vi noterar liksom utskottet att regeringen har vidtagit vissa åtgärder när det gäller att förebygga och bekämpa ekonomiskt våld, men vi anser att regeringen behöver göra mer än så. Vi bedömer exempelvis att ekonomiskt våld bör kriminaliseras, att det bör tillsättas en utredning med syfte att kriminalisera eftervåldets alla olika uttryck och att ett särskilt flyttstöd bör inrättas för de som blivit utsatta för ekonomiskt våld i nära relation. Det behövs konkreta åtgärder här och nu.

Vi anser att regeringen skyndsamt bör återkomma med en förnyad åtgärdsplan som tydliggör hur man avser att agera för att minska det ekonomiska våldet i nära relationer.

9. Ytterligare åtgärder mot ekonomiskt våld, punkt 5 (V)

av Ciczie Weidby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3828 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt

avslår motionerna

2025/26:1826 av Aylin Nouri (S),

2025/26:3827 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) och

2025/26:3833 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Mäns våld mot kvinnor är ett mycket allvarligt samhällsproblem som berör många människors liv och vardag. Våldet kan ta sig olika uttryck och ha delvis olika motiv. Ekonomiskt våld handlar om maktutövning och kontroll från förövarens sida. Den som blivit utsatt för ekonomiskt våld kan hamna i långvarig skuldsättning och få svårt att lämna en våldsam relation. Riksrevisionens granskning visar att det finns väsentliga brister i statens arbete och att regeringen inte i tillräcklig utsträckning har uppmärksammat problemen med ekonomiskt våld i nära relationer och inte systematiskt följt upp behovet av lagstiftningsåtgärder trots att det finns ett regelverk som underlättar utövandet av ekonomiskt våld och ger otillräckligt skydd mot utsatthet.

Jag instämmer till fullo i den kritik som Riksrevisionen i granskningsrapporten riktar mot regeringen. Till skillnad från utskottet tycker jag inte att regeringen gör tillräckligt för att motverka ekonomiskt våld. Jag anser därför att regeringen bör

- vidta åtgärder för att bättre kunna synliggöra och följa upp omfattningen av ekonomiskt våld i nära relationer
- återkomma med åtgärder för att motverka ekonomiskt våld i nära relationer.

10. Ytterligare åtgärder mot ekonomiskt våld, punkt 5 (MP)

av Leila Ali Elmi (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3833 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 3 samt avslår motionerna

2025/26:1826 av Aylin Nouri (S),

2025/26:3827 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) och

2025/26:3828 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Ekonomiskt våld handlar om maktutövning och kontroll och kan göra det svårt att lämna en relation. Det behövs en ordentlig genomlysning av hur det ekonomiska våldet tar sig uttryck och vilka konkreta åtgärder som krävs för att stoppa det. Trots Riksrevisionens kritik om bristande kunskap på området och bristande uppföljning av behov av lagstiftningsåtgärder har regeringen inte tillsatt någon heltäckande utredning om ekonomiskt våld i nära relationer.

Vidare bedömer jag att betydligt mer behövs för att stötta våldsutsatta ekonomiskt, t.ex. skuldsanering, ekonomiskt rådgivningsstöd och säkra boendelösningar, så att ingen hindras från att lämna en våldsam partner på grund av ekonomisk utsatthet. Jag instämmer naturligtvis med utskottet om att det är positivt att regeringen bereder en ny strategi, men jag anser att det krävs mer för att bekämpa det ekonomiska våldet.

Jag anser därför att regeringen bör

- tillsätta en utredning om ekonomiskt våld i nära relationer
- vidta åtgärder för att kunna ge ökat stöd till kvinnor som utsatts för ekonomiskt våld.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2025/26:23 Riksrevisionens rapport om statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer.

Följdmotionerna

2025/26:3827 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver ta Riksrevisionens kritik på allvar och skyndsamt återkomma med en förnyad åtgärdsplan som tydliggör hur man avser att agera för att minska det ekonomiska våldet i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3828 av Maj Karlsson m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska vidta åtgärder för att bättre kunna synliggöra och följa upp omfattningen av ekonomiskt våld i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med åtgärder för att motverka ekonomiskt våld i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3830 av Sara Gille m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör fastställa en nationell definition av ekonomiskt våld – innefattande ekonomisk kontroll, exploatering och försörjningssabotage – samt ge Statistiska centralbyrån och Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att ta fram indikatorer och statistik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör genomföra en samlad lagöversyn inom tolv månader av hur ekonomiskt våld hanteras i svensk lagstiftning, särskilt inom äktenskapsbalken, bodelning, underhåll, krediter, e-legitimation och straffrätt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör införa ett ekonomiskt kontaktförbud som hindrar förövare från att genomföra ekonomiska handlingar riktade mot den utsatta, såsom skuldsättning, manipulation av gemensam ekonomi eller ogrundade krav, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tydliggöra ansvarsfördelningen mellan myndigheter i arbetet mot ekonomiskt våld och ålägga dem att årligen redovisa resultat baserat på faktiska utfall samt tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa en stärkt intern uppföljning inom Regeringskansliet av myndigheternas arbete mot ekonomiskt våld, så att tidigare brister i styrning och samordning inte upprepas, och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur informationsutbyte mellan myndigheter kan förbättras vid misstanke om ekonomiskt våld, med beaktande av sekretess- och integritetsskydd, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3833 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om ekonomiskt våld i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kategorisera ekonomiskt våld som en egen form av mäns våld mot kvinnor i den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat stöd till kvinnor som utsatts för ekonomiskt våld och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3836 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydligt definiera vad ekonomiskt våld kan vara och att ta fram indikatorer så att bättre uppföljning kan göras och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att myndigheter inte medverkar till ekonomiskt våld och att fler myndigheter får i uppdrag att motverka detta, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en plan för att säkerställa att ekonomiskt våld beaktas i lagstiftningsprocesser och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:1826 av Aylin Nouri (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krafttag i arbetet mot ekonomiskt våld i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheternas arbete för att bekämpa ekonomiskt våld behöver stärkas och tillkännager detta för regeringen.